

Sygn. akt IC 1533/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący	Sędzia SO Paweł Lasoń
Protokolant	Renata Brelikowska

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. A.**

przeciwko **B. D. i M. D.**

o zadośćuczynienie i odszkodowanie

- zasądza solidarnie od pozwanych **B. D. i M. D.** na rzecz powoda **M. A.** kwotę **63.000** (sześćdziesiąt trzy tysiące) złotych tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 18 marca 2017 roku do dnia zapłaty;
- zasądza solidarnie od pozwanych **B. D. i M. D.** na rzecz powoda **M. A.** kwotę **1.400** (jeden tysiąc czterysta) złotych tytułem odszkodowania z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 18 marca 2017 roku do dnia zapłaty;
- oddala powództwo w pozostałym zakresie;
- zasądza solidarnie od pozwanych **B. D. i M. D.** na rzecz powoda **M. A.** kwotę 2.641,24 (dwa tysiące sześćset czterdzieści jeden złotych dwadzieścia cztery grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu;
- nakazuje pobrać solidarnie od pozwanych **B. D. i M. D.** na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 3.279,95 (trzy tysiące dwieście siedemdziesiąt dziewięć złotych dziewięćdziesiąt pięć groszy) tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej i niepokrytych wydatków od uwzględnionej części powództwa.

Sygn. akt I C 1533/16

UZASADNIENIE

W dniu 26 listopada 2015 roku powód M. A., wystąpił przeciwko pozwanym B. D. i M. D. o zasądzenie solidarnie kwoty 7.746,30 zł tytułem zadośćuczynienia za pobicie przez pozwanych i wyrządzoną tym krzywdę, a także kwoty 2.254,70 złotych odszkodowania za szkodę majątkową.

W piśmie procesowym z dnia 9 sierpnia 2015 roku pełnomocnik powoda rozszerzył żądanie pozwu w zakresie zadośćuczynienia żądając zasądzenia łącznie kwoty 75.000 złotych z tego tytułu wraz z odsetkami i kosztami procesu. (k. 126-129)

Pozwani nie uznali żądania pozwu i wnosili o jego oddalenie. (k. 183)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W nocy z 25 na 26 grudnia 2013 roku powód zatrudniony jako ochroniarz w pubie (...) w R. został pobity przez pozwanych.

Sąd Rejonowy w Radomsku wyrokiem z dnia 12 stycznia 2015 roku skazał B. D. i M. D. na karę pozbawienia wolności na okres 8 miesięcy, za to, że wspólnie i w porozumieniu dokonali pobicia M. A. w ten sposób, że przewrócili go na ziemię po czym kopali i uderzali rękoma po całym ciele, czym spowodowali u niego obrażenia ciała w postaci urazu jądra prawego z krwiakiem jądra i moszny zakończonych amputacją jądra, które to urazu spowodowały rozstrój zdrowia na okres powyżej 7-dni, przez co narazili M. A. na bezpośrednie niebezpieczeństwo wystąpienia skutku określonego w art. 157 k.k. to jest za czyn z art. 158 kk. Wykonanie kary Sąd warunkowo zawiesił pozwany na okres próby 3 lat. Ponadto nałożył na pozwanych obowiązek uiszczenia powodowi nawiazek w kwocie po 2.000 złotych.

/okoliczność niesporna: dowód: kopia wyroku –k. 14./

Do pobicia doszło kiedy powód wyprowadzał z lokalu agresywnych klientów. Był bity po twarzy, kopany po całym ciele i w kroczce. Po udzieleniu pierwszej pomocy przez właściciela lokalu powód udał się do domu. Kiedy opuchlizna moszny nie ustępowała w dniu 29 grudnia powód udał się do szpitala. Trzeciego dnia hospitalizacji dokonano amputacji jądra prawego.

Po powrocie do domu powód przez dłuższy czas odczuwał bóle w podbrzuszu, miał problemy z poruszaniem, nie mógł spać.

/dowód: zeznania świadka A. N. – k. 48-49/

M. A. w 2013 roku zatrudniony był w Agencji Pracy (...) na rzecz (...) Company jako pracownik produkcji z wynagrodzeniem w wysokości 9,60 złotych za godzinę. Ponadto na podstawie umów zlecenia pracował jako ochroniarz Pubu W. w R. na podstawie umowy zlecenia z wynagrodzeniem 253 złote netto. W związku z pobiciem i obowiązkową rekonwalescencją powód utracił możliwość zarobkowania w Agencji Pracy (...) przez cały okres zwolnienia lekarskiego. W tym czasie utracił również możliwość zarobkowania jako ochroniarz. Poniósł również koszty związane z dojazdem do szpitala i do lekarzy na kontrolę./

/dowód: umowa o pracę – k. 20, umowa zlecenia – 31, rachunki – k. 35-38; zeznania świadka A. N. – k. 48-49/

W związku z pobiciem, hospitalizacją i rekonwalescencją powód był niezdolny do pracy do dnia 10 lutego 2014 roku.

/dowód: zaświadczenia lekarskie – k. 40/

Zdarzenie zostało uznane za wypadek w pracy i Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił, że powód doznał dwudziestoprocentowego uszczerbku na zdrowiu. W następstwie tego wypłacono powodowi kwotę 14.600 złotych.

/okoliczność niesporna: dowód: orzeczenie i decyzja ZUS –k. 15,16./

W następstwie pobicia powód doznał dwudziestoprocentowego uszczerbku na zdrowiu związanego z utratą jądra.

Powód w żaden sposób nie przyczynił się do zwiększenia szkody.

/dowód: opinia biegłego urologa M. P. – k. 56; opinia urologa J. A. – k. 242-243/

M. A. długo przeżywał utratę jądra. Wstydzi się tego. Zdarzało się że znajomi komentowali przy nim ten fakt, co było dla niego nieprzyjemne. Zdarzały się też nieprzyjemne komentarze otoczenia. Początkowo w ogóle unikał kontaktów intymnych, stał się bardzo wyczulony na dotyk.

W następstwie pobicia i doznanego urazu wystąpiły u powoda długotrwałe cierpienia psychiczne pod postacią nerwicowych zaburzeń osobowości. Schorzenie to powodowało długotrwały ponad sześciomiesięczny pięcioprocentowy uszczerbek na zdrowiu. Doszło do pogorszenia jego stanu psychicznego pod postacią reakcji na ciężki stres, do nerwicowych zaburzeń osobowości związanych z pobiciem i okaleczeniem.

/dowód opinia psychologa – k. 89-90; opinia uzupełniająca – k. 112/

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Podstawę prawną żądania pozwu w pierwszej kolejności stanowi art. 415 k.c., statuujący podstawową zasadę odpowiedzialności deliktowej. Za szkodę odpowiada osoba, której zawinione zachowanie jest źródłem powstania tejże szkody. Zgodnie bowiem z cytowanym przepisem kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia.

Podstawowymi przesłankami odpowiedzialności w świetle powyższej normy prawnej jest zatem powstanie szkody, zawinione zachowanie sprawcy oraz związek przyczynowy między szkodą a zawinionym zachowaniem sprawcy.

W przedmiotowej sprawie przesłanki odpowiedzialności deliktowej o których mowa w art. 415 k.c. zostały wykazane prawomocnym wyrokiem skazującym. Sąd Karny uznał bowiem B. i M. D. za winnych pobicia powoda i spowodowania skutków opisanych w wyroku. Zatem wina pozwanych i to umyślna (gdyż przestępstwo z art. 158 k.k. może być popełnione tylko z winy umyślnej) oraz szkoda na osobie w postaci wywołania rozstroju zdrowia u powoda zostały wykazane ponad wszelką wątpliwość. Pozwani zostali skazani za umyślne przestępstwo którego skutkiem był uszczerbek na zdrowiu powoda i w tym zakresie nie podlega to ocenie Sądu cywilnego.

W świetle powyższej oceny jak i w świetle ustalonego stanu faktycznego rozstrój zdrowia wywołany u powoda był normalnym następstwem bicia powoda przez pozwanych. W niniejszym postępowaniu pozwani podnieśli zarzut przyczynienia powoda do powstania skutku w postaci amputacji jądra. Przeprowadzona na te okoliczność opinia biegłego urologa wykluczyła taką ewentualność. Powód swoim działaniem ani zaniechaniem nie doprowadził do amputacji jądra. W całości za ten skutek pobicia odpowiadają pozwani. W ocenie Sądu istnieje normalny, adekwatny związek przyczynowy między zachowaniem sprawców a powstałymi u powoda skutkami.

Sąd cywilny stosownie do treści art. 11 k.p.c. jest związany ustaleniami wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa, czyli co do: osoby sprawcy winy, czynu przypisanego oskarżonemu oraz przedmiotu przestępstwa.

W przypadku szkody polegającej na uszkodzeniu ciała lub wywołaniu rozstroju zdrowia szczegółowe uregulowanie w zakresie przesłanek odpowiedzialności sprawcy z tytułu odszkodowania i zadośćuczynienia zawierają art. 444 § 1 k.c. oraz art. 445 § 1 k.c.

Uszkodzenie ciała w rozumieniu art. 444 § 1 k.c. polega na naruszeniu integralności fizycznej człowieka (np. rany, złamania). Naruszenie to może dotyczyć nie tylko samej powłoki cielesnej, ale również tkanek oraz narządów wewnętrznych (uszkodzenie organów wewnętrznych). Rozstrój zdrowia, natomiast w rozumieniu tegoż przepisu, wyraża się w zakłóceniu funkcjonowania poszczególnych organów, bez ich widocznego uszkodzenia (np. zatrucie, nerwica, choroba psychiczna). Jest oczywiste, iż często to samo zdarzenie może wywołać zarówno uszkodzenie ciała, jak i rozstrój zdrowia.

Poniesiona przez powoda szkoda w postaci rozstroju zdrowia w myśl art. 445 § 1 k.p.c. uzasadnia żądanie zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Chodzi tu o szkodę niemajątkową ujmowaną jako cierpienie fizyczne (ból i inne dolegliwości) oraz cierpienia psychiczne (ujemne uczucia przeżywane w zw. z cierpieniami fizycznymi i ich długotrwałość). Zadośćuczynienie pieniężne ma

na celu przede wszystkim złagodzenie tych cierpień, ma charakter całościowy i powinno stanowić rekompensatę pieniężną za całą krzywdę doznaną przez poszkodowanego.

Przepisu kodeksu cywilnego nie zawierają żadnych kryteriów, jakie należy uwzględnić przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego. Sąd winien wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności konkretnej sprawy mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy, a zwłaszcza stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, prognozę na przyszłość, wiek poszkodowanego.

W związku z powyższym pozostała do ustalenia kwestia, czy i w jakim zakresie żądana przez powoda kwota 75.000 zł stanowić będzie odpowiednie zadośćuczynienie.

Przesłanki zasądzenia zadośćuczynienia określa art. 445 § 1 k.c. Zgodnie z powyższym przepisem w wypadkach przewidzianych w ustawie sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Jest to roszczenie fakultatywne, którego zasądzenie zależy od uznania i oceny Sądu konkretnych okoliczności sprawy. Zadośćuczynienie z art. 445 k.c. ma więc przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego wysokość ta nie może być nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc winna być utrzymana w rozsądnych granicach. (wyrok SN z dnia 22 marca 1978 r. IV CR 79/78). Winna więc, jak stanowi przepis, być to kwota „odpowiednia”. Dla oceny, czy określona suma jest „odpowiednim”, w rozumieniu art. 445 § 1 k.c., zadośćuczynieniem za doznaną krzywdę, decydujące znaczenie ma charakter i rozmiar krzywdy doznanej przez poszkodowanego. Nie bez znaczenia jest też szeroko rozumiana sytuacja życiowa w jakiej znajduje się poszkodowany. Na ocenę tą nie ma natomiast wpływu sytuacja - w szczególności majątkowa - sprawcy szkody (wyrok SN z dnia 7 października 1998 r. I CKN 419/98).

Odnosząc powyższe rozważania do analizowanego stanu faktycznego Sąd ustalając rozmiar krzywdy wziął pod uwagę cierpienie związane samym faktem upokorzenia powoda przez pobicie, silne dolegliwości bólowe związane z uszkodzeniem móżdżku, ale przede wszystkim następstwo w postaci konieczności amputacji jednego jądra i wynikającą z tego traumę. Istotne znaczenie dla określenia rozmiaru zadośćuczynienia miała ocena zachowania pozwanych, którzy publicznie „sponiewierali” powoda i trwale go okaleczyli.

Biorąc pod uwagę, iż zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego zadośćuczynienie powinno być umiarkowane (w rozsądnych granicach) odpowiadające aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa Sąd uznał iż kwota 60.000 zł czyni zadość tym wymaganiom, a nadto przynajmniej w sferze materialnej rekompensuje doznaną przez powoda krzywdę. Sąd uwzględnił przy jej zasądzeniu, że powodowi wypłacono z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kwotę blisko 15.000 złotych a także kwoty po 2.000 złotych nawiązki. Rozmiar cierpienia i ból jakiego doznał powód w wyniku pobicia, a przede wszystkim jego konsekwencje uzasadniają w ocenie Sądu przyznanie zadośćuczynienia w kwocie 60.000 zł. Przy ocenie „odpowiedniości” żądanej kwoty Sąd wziął przede wszystkim pod uwagę poniesienie przez powoda trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 20 %, a także niewątpliwy długotrwały uszczerbku o charakterze psychicznym

Stosownie do treści art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Naprawienie szkody obejmuje w szczególności zwrot wszelkich wydatków poniesionych przez poszkodowanego zarówno w związku z samym leczeniem i rehabilitacją (lekarstwa, konsultacje medyczne), jak i koszty opieki niezbędnej w czasie procesu leczenia oraz inne dodatkowe koszty związane z doznany uszczerbkiem (np. przejazdów, nauki).

Powód wykazał fakt zarówno utratę zarobków jak i kosztów dojazdów do szpitala i lekarzy, a także wydatki na leki w łącznej kwocie 1.500 złotych. Wykazana została zarówno potrzeba dojazdów, wydatków na leki jak i ich rzeczywiste wykonanie. Również utrata zarobków za styczeń 2014 rok została wykazana odpowiednimi dokumentami. Wbrew stanowisku pozwanych powód posiadał umowę o pracę za ten okres, a pracy ze względu na swój stan zdrowia nie mógł świadczyć. Jego szkoda z tego tytułu to 1.500 złotych utraconych zarobków.

Powód w należyty sposób wykazał, że w związku z pobiciem doznał szkody na łączną kwotę 1.400 złotych. Na kwotę tę składały się koszty wydatków na leki, wydatków na dojazdy i utraconego zarobku. Poczyniona przez Sąd ocena uwzględnia również powołaną regulację wynikającą z art. 322 k.p.c. zgodnie, z którą jeżeli w sprawie o naprawienie szkody, o dochody, zwrot bezpodstawnego wzbogacenia lub o świadczenie z umowy o dożywocie sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. oraz na podstawie § 6 pkt 6 i § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 461). Uwzględniając w części roszczenia powoda Sąd uznał go za stronę wygrywającą proces w 84 %, w pozostałym zakresie sprawę przegrał. Powód poniósł koszty w łącznej wysokości 3.700,32 złote obejmujące koszty zastępstwa procesowego w kwocie 2.417,00 złotych razem z opłatą skarbową od pełnomocnictwa, a także koszt opłaty sądowej i wydatków na biegłych. Pozwani ponieśli koszty w kwocie 2.918,94 złote z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika i kosztów opinii biegłego. W konsekwencji pozwani winni zwrócić powodowi kwotę 2.641,24 zł.

W pozostałym zakresie o kosztach orzeczono na podstawie art. 113. ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, który stanowi, że kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić (powód był zwolniony części kosztów sądowych), sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. W konsekwencji Sąd nakazał pobrać od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 3.279,95 złotych tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od uwzględnionej części powództwa oraz wydatków na wynagrodzenie dla biegłych sądowych.